

สรุปผลรายงานนวัตกรรม

๑. **ชื่อนวัตกรรม :** การจัดการเรียนการสอนโดยกิจกรรมโครงงานเป็นฐาน เรื่อง จ่ายเป็นออมได้ไม่ขัดสน ผ่านกระบวนการบูรณาการแบบสหวิทยาการ โดยใช้ทฤษฎี PDCA รายวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๒. **ผู้จัดทำ :** นางสาวจุฬาลักษณ์ ใหญ่ปราง

๓. **ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม :** ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘

๔. ที่มาและความสำคัญ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งภายในสภาวะการณ์ปัจจุบัน นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้เงินอย่างไม่เห็นคุณค่า ไม่มีเหตุผล ฟุ่มเฟือย ลุ่มหลง ในค่านิยมทางวัตถุ และเทคโนโลยีทั้งที่ยังไม่สามารถหารายได้ด้วยตนเอง จึงส่งผลให้พ่อแม่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูมากขึ้น นอกจากนั้นนักเรียนขาดการเตรียมความพร้อม สำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต จึงทำให้เมื่อถึงเวลาจำเป็นที่จะต้องใช้เงินไม่สามารถหาเงินได้ ทำให้พ่อแม่ต้องเดือดร้อน

จากการสำรวจการใช้จ่ายเงินของนักเรียนแต่ละวันและการระดมความคิดของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่๑ โรงเรียนบ้านหนองเหล่า(ราษฎร์บำรุงวิทยาคาร) ปัญหาที่พบมากที่สุดในห้องเรียนคือ นักเรียนใช้จ่ายเงินไม่เป็นชื่อของฟุ่มเฟือยไม่มีประโยชน์ ไม่รู้จักประหยัดและออมเงิน และพบว่านักเรียนชื่อ ของเล่น และชื่อของกินที่เป็นขนมไม่มีประโยชน์ ก่อนเข้าโรงเรียนในตอนเช้า ดังนั้นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จึงมีความสนใจที่จะทำให้ปัญหาดังกล่าวหมดสิ้นไป โดยได้ร่วมกันจัดทำโครงการ เรื่อง “จ่ายเป็นออมได้ไม่ขัดสน” เพื่อให้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านหนองเหล่า(ราษฎร์บำรุง วิทยาคาร) ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เกิดความตระหนักและมีความพอเพียง รู้จักการออมเงินฝากไว้ใช้เมื่อจำเป็น และปลูกฝังนิสัยความพอเพียงรู้จักกิน รู้จักใช้จ่าย

โรงเรียนบ้านหนองเหล่า(ราษฎร์บำรุงวิทยาคาร) เป็นโรงเรียนที่อยู่ในชนบท สภาพแวดล้อมในชุมชน เป็นสังคมเกษตรกรรม นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนยากจน การเข้าถึงเทคโนโลยี สารสนเทศ มีน้อยจึงทำให้ บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนบางคนที่เก่งแต่ขาด ความเอาใจใส่และกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามเนื้อหาสาระ ข้าพเจ้าได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยการบูรณาการกับหลักสูตร สถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยส่งเสริมให้นักเรียนได้จัดทำโครงการ เรื่อง จ่ายเป็นออมได้ไม่ขัดสน ให้นักเรียนรู้จักบริหารจัดการการเงิน มีทักษะและเป้าหมายที่ชัดเจนในการออม เห็นคุณค่าของการออม มีทักษะในการบริหารงบประมาณ รู้จักคุณค่าของเงินและสิ่งของ มีวิธีคิดที่จะพิจารณาในการ ใช้เงิน รู้จักการออม รู้จักกระบวนการออมเงิน สามารถนำกระบวนการต่างๆดังกล่าวข้างต้นไปประยุกต์ใช้ใน

๕. วัตถุประสงค์

- ๕.๑ เพื่อให้นักเรียนรู้จักวางแผนในการใช้จ่ายเงิน และมีวินัยในการใช้จ่ายเงิน
- ๕.๒ เพื่อต่อยอดการเรียนรู้ทักษะทางวางแผนจัดการด้านการเงินให้กับนักเรียน
- ๕.๓ นักเรียนได้ตระหนักถึงการออม และใช้เงินอย่างถูกวิธี
- ๕.๔ นักเรียนมีความตระหนักว่าการออมเป็นการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- ๕.๕ เพื่อส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน
- ๕.๖ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีการแบ่งปัน ความมีน้ำใจ และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับคนอื่นๆในสังคม
- ๕.๗ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ active learning โดยใช้โครงงานเป็นฐาน
- ๕.๘ เพื่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอน ผ่านกระบวนการบูรณาการแบบสหวิทยาการ
- ๕.๙ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านหนองเหล่า(ราษฎร์บำรุงวิทยาคาร) ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๖. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๒๑ คน

๗. เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการพัฒนานวัตกรรมในครั้งนี้คือ

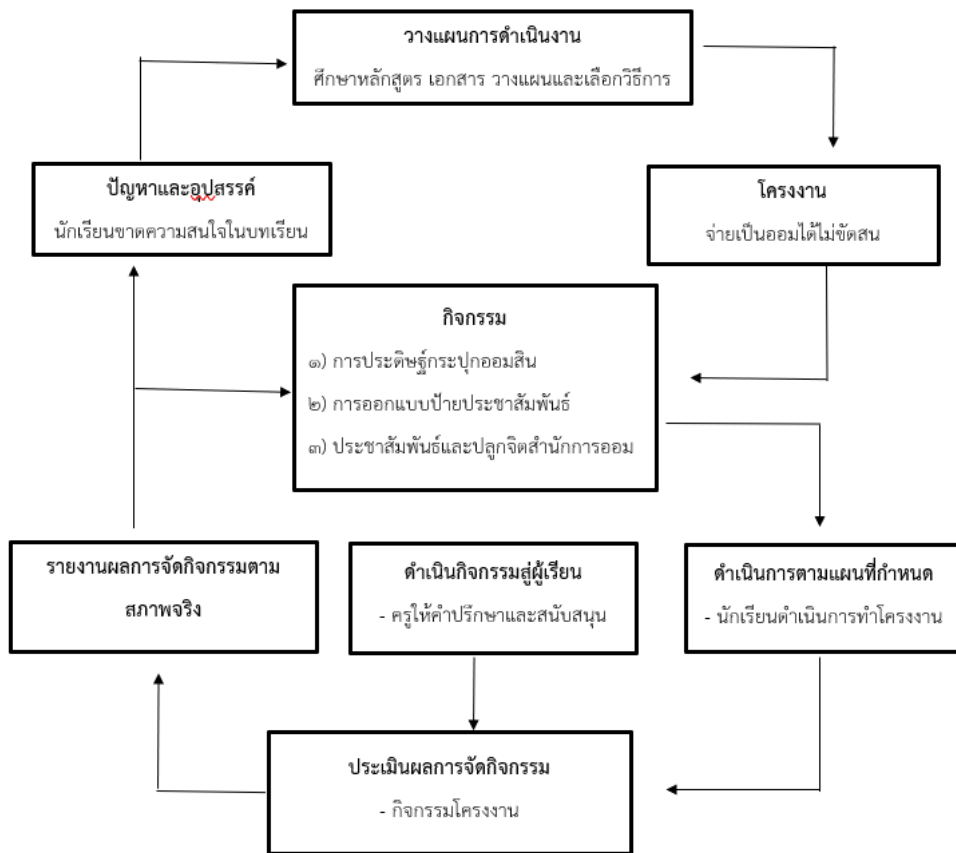
- ๗.๑ แบบบันทึกเงินออม
- ๗.๒ แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง จ่ายเป็น ออมได้ ไม่ขัดสน
- ๗.๓ แบบสังเกตพฤติกรรม
- ๗.๔ แบบสอบถามความพึงพอใจ

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

ตอนที่ ๑ การเตรียมการ

๑. วิเคราะห์ปัญหา และศึกษาสาเหตุ
 - ๑.๑ ศึกษาหลักสูตรและวัตถุประสงค์
 - ๑.๒ ศึกษารูปแบบเอกสารที่เกี่ยวข้อง
 - ๑.๓ วางแผนและเลือกวิธีการ
 - ๑.๔ ออกแบบโครงงาน

ตอนที่ ๒ กระบวนการและนวัตกรรมที่เป็น Best Practice

๙. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทาน พระราชดำริ ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๓๐ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางที่สมดุลโดยประเทศสามารถทันสมัย และก้าวสู่ความเป็นสากลได้โดยปราศจากการต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์และการอยู่ร่วมกันของทุกคน ในสังคม สามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการ ดำรงชีวิต ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการปฏิบัติบนทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความ พอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และ คุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ (ลีลาภรณ์บัวสาย, ๒๕๕๙, หน้า ๙-๑๑)

๑. แนวคิดเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนาสามารถนำมา ประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับโดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่าง เป็นขั้นตอน

๒. หลักการความพอเพียงประกอบด้วยคุณลักษณะ ๓ ประการ ดังนี้

๒.๑ ความพอประมาณ (Moderation) หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยไม่มากเกินไปพร้อมกับก้าวทันโลกในยุคโลกาภิวัตน์และไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นในด้านต่างๆ เช่น ความพอดีด้านจิตใจ ได้แก่ เข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประณีประนอม นึกถึงประโยชน์ส่วนรวม ความพอดีด้านสังคม ได้แก่ ช่วยเหลือเอื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครัวเรือนและชุมชน ปราศจากการ เบียดเบียน และการเอา รัดเอาเปรียบ ความพอดีด้านวัฒนธรรม ได้แก่ มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัด อุดม ไม่ตกเป็นทาสของ อบายมุข ความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ รู้จักใช้ และจัดการอย่างฉลาดและ รอบคอบใช้อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดและเกิดความ ยั่งยืน พร้อมกับ การอนุรักษ์และพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย ความพอดีด้านเทคโนโลยี ได้แก่ รู้จัก ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและ สอดคล้องต่อความต้องการ เป็นประโยชน์ต่อ สภาพแวดล้อมและเกิด ประโยชน์ต่อส่วนรวม และพัฒนาจาก ภูมิปัญญาชาวบ้าน ความพอดีด้าน เศรษฐกิจ ได้แก่ ประกอบ สัมมาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียร เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่าง พอควร พออยู่ พอกิน สมควรตามอัตภาพและฐานะของตนเอง พึ่งตนเองได้ ไม่มีหนี้สิน

๒.๒ ความมีเหตุผล (Reasonableness) หมายถึง การตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติกิจกรรม ต่างๆ เกี่ยวกับระดับของความพอเพียงจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่ เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ เช่น ยึดความ ประหยัด ตัดทอน ค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพ ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะ ตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพ ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลด เลิก สิ่งยั่วกิเลสให้หมดสิ้นไป ไม่ก่อความ ชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัวเอง และผู้อื่น ละเลิกการแย่งผลประโยชน์ และแข่งขันในทางด้านการค้าขาย ประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง ไม่หยุดนิ่งหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์

๒.๓ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (Self-immunity) หรือการเตรียมพร้อมรองรับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น หมายถึง การสร้างหรือเตรียมตัวด้วยการหาข้อมูลข่าวสารหรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ตลอดเวลาเพื่อให้มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีมีพื้นฐานหรือความพร้อมมากเพียงพอที่จะรู้เท่าทันต่อผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ด้วยความไม่ ประมาท มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อสถานการณ์ทั้งหลายในอนาคตทั้งใกล้และไกล

๓. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไข การเสริมสร้างคุณภาพของคนทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

๓.๑ เงื่อนไขความรู้ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านความ รอบคอบ และมีความระมัดระวังที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

๓.๒ เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

๔. เป้าประสงค์จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและ ยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี ไม่ที่ ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาและวิถีชีวิตท้องถิ่นที่ดั้งเดิม

๕. แนวทางปฏิบัติ กระบวนการสร้างความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ผ่าน กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง คือ

- ๑) ประชาชนสามารถทำมาหากินพึ่งพาตัวเองได้
- ๒) การพิจารณาถึงความพอดี พอเหมาะ พอควรสมเหตุสมผล การไม่ยึดติดกับเทคโนโลยีหรือ กระแสภายนอกมากเกินไป แต่อาศัยภูมิปัญญา และทรัพยากรภายในชาติทำให้มีรากฐานทางเศรษฐกิจที่มั่นคง
- ๓) การสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นบนพื้นฐานของความสมดุล
- ๔) ความครอบคลุมทั้งทางด้านจิตใจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ ในเอกสารประกอบการอบรมเรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาหลักในการดำรงชีวิตสอดคล้องตามกฎธรรมชาติ กฎ แห่งความ เป็นเอกภาพและดุลยภาพ สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถใช้ได้กับคนในทุกระดับทุกอาชีพ ความอยู่เย็นเป็นสุขจะเกิดขึ้นได้ต้องอยู่บนความมีพอดี กินพอดี เป็นพอดี อยู่พอดี ชีวิตมีความสมดุล ไม่สุดโต่ง ไปทางใดทางหนึ่ง การมีรายได้ที่พอมีพอใช้ สร้างภูมิคุ้มกันในการใช้ จ่ายใช้เงินไม่เกินตัวให้พอดีกับรายได้ที่มี สามารถพึ่งพาตนเองได้ไม่ไปกู้หนี้ยืมสินใครมีความขยันหมั่นเพียร อดทนต่อสัจธรรม สุจริต ไม่คดโกงใคร ไม่มุง แสวงหาทรัพย์สินจนเกินพอดี สร้างความ มั่นคงเข้มแข็งให้แก่ สังคมและเศรษฐกิจ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปัน สิ่งของให้ผู้อื่นบ้าง ทำให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรอย่างพอประมาณ สามารถแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจที่ เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

การปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านเศรษฐกิจ

๑. รู้จักควบคุมใช้จ่ายของตนเอง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ใช้จ่ายพอประมาณ ใช้จ่ายอย่างประหยัด ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ลดการใช้น้ำมันโดยการมาใช้รถโดยสารประจำทาง หรือหันมาใช้รถจักรยาน ให้เปิด เครื่องปรับอากาศที่อุณหภูมิ ๒๕ องศาเซลเซียส หรือหันมาใช้พัดลมแล้วเปิดหน้าต่างแทนจะช่วยประหยัด

๒. รู้จักออมเงิน เรียนรู้ระบบการฝากเงิน เรียนรู้ระบบออมเงิน เรียนรู้ระบบสหกรณ์

๒.๑ รู้จักสร้างรายได้หรืออาชีพ สร้างรายได้หรืออาชีพสอดคล้องกับความต้องการสอดคล้องกับ สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรท้องถิ่น เป็นต้น

ด้านสังคม

รู้จักช่วยเหลือสังคมหรือชุมชน ปลูกจิตสำนึกสาธารณะ ปลูกฝังความ สามัคคี ความเสียสละ เผยแพร่ องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง เกิดประโยชน์ต่อสังคม ดังนี้

๑. มีการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างชุมชน
๒. เกิดความร่วมมือในชุมชน
๓. ชุมชนเข้มแข็ง เพราะไม่ต้องทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิดไปทำงานที่อื่น
๔. การประกอบอาชีพด้วยความสุจริตทำให้สังคมสงบสุข

ด้านสิ่งแวดล้อม

๑. รักษาสมดุลของระบบนิเวศ สร้างสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ ปกป้องจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม
ฟื้นฟูแหล่งเสื่อมโทรมในท้องถิ่น ดูแลสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น เป็นต้น

๒. ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

๓. มีการจัดสรรทรัพยากรที่ดี

ด้านวัฒนธรรม สืบสานวัฒนธรรมไทย สร้างจิตสำนึกรักชาติ รักบ้านเกิด ฟื้นฟูและอนุรักษ์
อาหารท้องถิ่น ดนตรีไทย และเพลงไทย โบราณสถาน และโบราณวัตถุ

ด้านศาสนา ส่งเสริมศาสนา ปกป้องจิตสำนึกความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

จากการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า หลักเศรษฐกิจของพอเพียงจึงหมายถึง การมีเศรษฐกิจและความ
เป็นอยู่แบบ “พอมือ พอกิน พอใช้” โดยการพึ่งตนเอง ช่วยตนเองให้มากที่สุดสามารถเลี้ยงตนเองได้ โดยการยึด
หลักความประหยัดและความเรียบง่าย สามารถอยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน ไม่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ
ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถ
สร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม

การออมเป็นคำที่คนส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยเป็นอย่างดีแต่อาจจะมีเพียงไม่กี่คนเข้าใจความหมายที่
แท้จริงของการออม การออมนั้นไม่มีคำที่จะมาใช้เพื่อจำกัดความหมายได้อย่างถูกต้องที่สุด บางครั้งเราอาจได้
ยินความหมายของคำว่า “การออม” และ คำว่า “ประหยัด” ซึ่งเป็นคำที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันนำมาใช้
ควบคู่กันนั้นเป็นส่วนหนึ่ง que แสดงให้เห็นว่า การที่เราจะสามารถออมเงินหรือบางสิ่งบางอย่างที่เราจะออมนั้น
ต้องเริ่มต้นจากการประหยัดก่อน คณะวิจัย น.เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออม ดังนี้

ความหมายของการออม

มีผู้ให้ความหมายของการออม ไว้ดังต่อไปนี้

บุญเสริม บุญเจริญผล (๒๕๕๒, หน้า ๒๑) ให้ความหมายการออม ไว้ว่า การเก็บเงินไว้ใช้ในอนาคต
เช่น เก็บเงินฝากธนาคารหรือซ่อนเอาไว้ที่ไหนก็ได้เก็บทองคำ เก็บสินค้า หรือเก็บอะไรก็ได้ไว้ในอนาคตได้

พรพรรณ วัฒนวิชัย (๒๕๔๕, หน้า ๑๒) ให้ความหมายของการออม คือ การเก็บสะสมรายได้ส่วนหนึ่ง
ที่ไม่ได้ใช้จ่ายไปเพื่อการบริโภค หรือเพื่อเป็นรายได้ส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายที่จำเป็น ต่อการดำรงชีวิต แล้ว
นำไปเก็บไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้จ่ายในอนาคต

ภราดร ปรีดาศักดิ์ (๒๕๔๙, หน้า ๓๖๘) ให้ความหมายของการออม คือการกันเงินรายได้ส่วนหนึ่ง
เอาไว้โดยมิได้นำเงินส่วนนี้ออกไปใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการในช่วงเวลาหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อจะเก็บเงินนั้นเอาไว้
ใช้จ่ายในอนาคต รายได้ส่วนนี้จึงเรียกว่า “เงินออม” (Saving) การออมที่แท้จริง ตามความหมายทาง
เศรษฐศาสตร์นั้น เจ้าของเงินจะต้องไม่เก็บเงินนั้นเฉย ๆ หรือนำไปซื้ออุปโภค และบริโภคจะต้องไม่รวมราย
จ่ายเพื่อสินค้าถาวร ซึ่งอยู่ในทางบัญชีรวมเอาสินค้าถาวรเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สินด้วย

อัจฉรา ผ่องอุตม (๒๕๔๖, หน้า ๖) ให้ความหมายของการออม คือ การสงวน เก็บงำเพื่อให้มีโอกาสเก็บสะสมให้มากขึ้น หรือสามารถสร้างหลักฐานให้มีในวันข้างหน้า เช่น ถ้าเราไม่มีที่ดินก็ต้องพยายามเก็บเงินซื้อเพื่อสามารถใช้เงินนั้นผ่อนที่ดิน บ้าน

การออม หมายถึง การสละเงินในส่วนที่สามารถนำไปใช้จ่ายได้ในปัจจุบันนี้เพื่อเก็บไว้ใช้ในอนาคต เป็นการใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง ไม่ประมาท ใช้จ่ายอย่างมีเหตุมีผล หรือตามที่ได้วางแผนไว้รู้จักเก็บ รู้จักใช้ เป็นการตระหนักถึงคุณค่าของปัจจัยในการดำรงชีพ เป็นการพัฒนาชีวิตของคนให้รู้ให้คิด และให้ทำในสิ่งดีมีประโยชน์(ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ๒๕๔๘, หน้า ๔๗)

การออม หมายถึง รายได้เมื่อหักรายจ่ายแล้วจะมีส่วนซึ่งเหลืออยู่ (บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนเงิน เอ็ม เอฟ ซี จำกัด มหาชน. ๒๕๔๘) เงินออม (Savings) = เงินได้ (Incomes) - เงินใช้ (Expenses) จากแนวคิดเดิม “ใช้จ่ายก่อน... เหลือเท่าไรค่อยออม” เปลี่ยนมาเป็น “ออมก่อน... เหลือเท่าไรค่อยใช้” นั่นคือ เก็บเงินส่วนหนึ่งของรายได้ให้เพียงพอก่อนน าเงินส่วนที่เหลือจากการเก็บออมไปใช้จ่าย ส่วนเงินออมแต่ละเดือนขึ้นกับปัจจัยของแต่ละคน เงินได้ - เงินออม = เงินใช้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น การออมก่อนใช้เป็นการออมสำหรับผู้ใหญ่ที่มีรายได้แต่เด็กส่วนใหญ่จะได้เงินสำหรับค่าอาหารและค่าขนม ส่วนค่าใช้จ่ายก่อนๆ เช่น ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเสื้อผ้า ค่าสาธารณูปโภค ผู้ปกครองเป็นผู้จัดหา การออมสำหรับเด็กจึงควรจำกัดลงไปเฉพาะเงินที่เหลือจาก ค่าอาหาร ค่าขนม หรือเงินรางวัล เงินจากการทำงานหารรายได้พิเศษยามว่าง

ดังนั้นการออมสำหรับเด็ก หมายถึง ส่วนที่เหลือจากการใช้ การออมก่อนใช้อาจทำให้เด็กขาดอาหาร ได้การออมเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาชีวิต มุ่งองค์ประกอบของความเป็นวัฒนธรรมครบถ้วน ทั้งองค์ความรู้ วิธีปฏิบัติ และผลการปฏิบัติที่มีแบบแผนให้ประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติทั้ง ๔ ด้านคือ ด้านกาย ด้านสังคม ด้านใจ และด้านจิตวิญญาณ คณะรัฐมนตรีมีมติให้วันที่ ๓๑ ตุลาคมของทุกปีเป็น “ วันออมแห่งชาติ ” เพื่อส่งเสริมการมีนิสัยรักการออม รวมทั้งเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการออมเงิน จึงมีความจำเป็นต้องสร้างหรือปลูกฝังวินัยการจัดการทางการเงินในเยาวชนซึ่งเป็นทักษะชีวิตที่สำคัญวางแผนชีวิตแบบพอเพียงมีจิตสำนึกในเรื่องการใช้จ่ายปลูกสร้างวัฒนธรรมการออม และวิถีชีวิตที่พอมีพอกิน พออยู่พอใช้ พออกพอใจ เพื่อความสมดุลในชีวิต และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกตามแนวพระราชดำริเกี่ยวกับเศรษฐกิจแบบพอเพียงจากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม

ข้าพเจ้าจึงขอสรุปได้ว่า การออม หมายถึงการเก็บ ถนอมรายได้ หรือสิ่งของส่วนที่ยังไม่ได้ใช้จ่ายในปัจจุบัน แล้วเก็บไว้ใช้ประโยชน์ในอนาคตเพื่อเป็นการวางแผนการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง และเหมาะสมต่อไปในอนาคต

แนวคิดทฤษฎี Deming Cycle

Dr. William Edwards Deming ได้พัฒนาวงจร PDCA ขึ้นมาจากแนวคิดของ Dr. W.A. Shewhart ในระยะแรกรู้จัก วงจร PDCA ในนาม Shewhart Cycle จากนั้น Dr. William Edwards Deming ได้นำพัฒนาปรับใช้ในการควบคุมคุณภาพในวงการอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น จึงมีชื่อเรียกว่า Deming Cycle (สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น, ๒๕๕๒) Dr. William Edwards Deming มีความเชื่อว่า คุณภาพสามารถปรับปรุงได้ จึงเป็นแนวคิด ของการพัฒนาคุณภาพงานขั้นพื้นฐาน เป็นการกำหนดขั้นตอนการทำงานเพื่อสร้างระบบการ

ผลิตให้สินค้ามีคุณภาพดี การให้บริการที่ดี หรือทำให้กระบวนการทำงานเป็นไปอย่างมีระบบโดยใช้ได้กับทุกๆสาขา วิชาชีพแม้กระทั่งการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์

องค์ประกอบ Deming Cycle วงจรการบริหารงานคุณภาพ ประกอบด้วย

P (Plan) คือ ขั้นตอนการวางแผน เพื่อเลือกปัญหา ตั้งเป้าหมาย การแก้ปัญหา และวางแผนแก้ปัญหา

D (Do) คือ ขั้นตอนการดำเนินการแก้ไขปัญหตามแนวทางที่วางไว้

C (Check) คือ ขั้นตอนการตรวจสอบ และเปรียบเทียบผล

A (Action) คือ การกำหนดเป็นมาตรฐานและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

การใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ(Deming Cycle) ใช้เพื่อที่จะนำไปสู่การดำเนินการแก้ปัญหาปรับปรุงและพัฒนางานให้สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ข้อดี ของ PDCA

๑. การนำวงจร PDCA ไปใช้ ทำให้ผู้ปฏิบัติมีการวางแผน ป้องกันปัญหาที่ไม่ควรเกิด ช่วยลดความสับสนในการทำงาน ลดการใช้ทรัพยากรมากหรือน้อยเกินความพอดี ลดความสูญเสียในรูปแบบต่างๆ

๒. การทำงานที่มีการตรวจสอบเป็นระยะ ทำให้การปฏิบัติงานมีความรัดกุมขึ้น และแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วก่อนจะลุกลาม

๓. การตรวจสอบที่นำไปสู่การแก้ไขปรับปรุง ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วไม่เกิดซ้ำ หรือลดความรุนแรงของปัญหา ถือเป็น การนำความผิดพลาดมาแก้ไขให้เกิดประโยชน์

๔. การใช้ PDCA เพื่อการแก้ปัญหา ด้วยการตรวจสอบว่ามีอะไรบ้างที่เป็นปัญหา เมื่อหาปัญหาได้ก็นำมาวางแผนเพื่อดำเนินการตามวงจร PDCA ต่อไปการนำวงจร PDCA ไปใช้อย่างสัมฤทธิ์ผล

Plan : ครูกำหนดแผนงานร่วมกับนักเรียน

Do : นักเรียนนำไปปฏิบัติตามแผนงานโดยได้รับความช่วยเหลือจากครู

Check : ตรวจสอบเพื่อค้นหาปัญหาทางเคียงและวิธีแก้ไขที่เหมาะสมที่สุด

Act : กำหนดวิธีแก้ไขเป็นมาตรฐานเพื่อให้นักเรียนนำไปปฏิบัติได้สะดวก

จึงกล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับทฤษฎีวงล้อเดมมิง (PDCA) เป็นนการดำเนินการตามขั้นตอน ๔ ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนอย่างรอบคอบเพื่อการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบที่รอบคอบ เมื่อดำเนินการตามแผนที่วางไว้แล้วจึงดำเนินการตรวจสอบว่าการดำเนินงานต่าง ๆ นั้นเป็นไปตามแผนที่กำหนดหรือไม่อย่างไร ถ้าเป็นไปตามที่กำหนดมีผลลัพธ์ที่ดีสามารถจัดให้เป็นวิธีการที่เป็นมาตรฐาน ในกรณีที่ไม่เป็นไปตามแผนต้องสามารถบอกได้ว่าเกิดจากสาเหตุใดและถ้าจะให้บรรลุควรจะทำอย่างไรและกำหนดแผนที่จะดำเนินการในครั้งใหม่ต่อไป อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานตามวงจร Deming Cycle จะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกคนในองค์กรจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอนของวงจร Deming Cycle

การบูรณาการแบบสหวิทยาการ

การจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยเน้นความสำคัญของความรู้และคุณธรรมควบคู่กันไปซึ่งขึ้นอยู่กับระดับ

การศึกษาและความเหมาะสมสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งสร้างองค์ความรู้ที่สำคัญของสังคมโดยมีภารกิจหลัก ๔ ประการคือการสอนหรือการผลิตบัณฑิตการสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือการวิจัยการบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับความเร่งด่วนในการพัฒนาประเทศความต้องการการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงมากกว่าระยะเวลาที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องพัฒนาบัณฑิตให้เป็นคนดีมีงานทำด้วยคุณธรรมนำคุณภาพการบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการเรียนการสอนจึงเป็นนโยบายหลักของการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเชื่อมโยงความสมบูรณ์ของบัณฑิตให้มีความสมดุลทั้งความรู้และคุณธรรมซึ่งจะนำไปสู่การสร้างสรรคสิ่งที่มีคุณภาพในสังคมโดยรวมหลักสูตรบูรณาการเป็นหลักสูตรที่นำเอาเนื้อหาของวิชาต่างๆมาหลอมรวมเข้าด้วยกันทำให้เอกลักษณ์ของแต่ละรายวิชาหมดไปและเกิดเป็นเอกลักษณ์ใหม่ของหลักสูตรที่เชื่อมโยงความรู้ความคิดรวบยอดและทักษะในวิชาต่างๆเข้าด้วยกันตามแนวนอนกับวิชาอื่นในชั้นเดียวกันโดยอาจเป็นทั้งวิธีการสอนและวิธีการจัดโปรแกรมการสอนที่มีเนื้อหาวิชาต่างๆในหลักสูตรและทักษะสามารถเชื่อมโยงให้เป็นสิ่งเดียวกันได้ทำให้กระบวนการถ่ายทอดความรู้มีความชัดเจนด้วยการประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของหัวข้อกิจกรรมโครงการหรือหัวข้อเพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยองค์รวมทั้งด้านพุทธิพิสัยทักษะพิสัยและจิตพิสัยมีความสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาที่เน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมและเป็นไปตามสภาพจริงของสังคมการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเนื้อหาสาระทั้งหลายเข้าด้วยกันอย่างมีความหมายนำความคิดรวบยอดหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของผู้เรียนมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นความสัมพันธ์ของเวลามิติเกิดความคิดรวบยอดในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจรู้จักใช้ทักษะต่างๆอย่างเหมาะสมรวมทั้งสามารถเลือกหรือพัฒนาโครงการและวิธีการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับการเรียนได้อย่างอิสระด้วยตนเอง (พูนสุข อุตม, ๒๕๔๖ : ๓๕)

การเรียนการสอนแบบบูรณาการจะให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและเป้าหมายสูงสุดคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสำคัญของการบูรณาการไว้ว่าการบูรณาการนั้นผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลากหลายเพราะว่าความคิดรวบยอดในแต่ละเรื่องและผู้สอนจะเปลี่ยนแปลงไปตามความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนการเรียนแบบบูรณาการจะทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียนและมีความเข้าใจมากขึ้นการบูรณาการมีความสำคัญเนื่องจากเป็นแนวทางที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้เพื่อการแก้ไขการดำเนินชีวิตแห่งตนการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างเป็นองค์รวม

ดังนั้นการบูรณาการการเรียนการสอนเป็นกระบวนการบูรณาการเป็นการนำศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกันเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกันหรือเกี่ยวข้องกันควรนำมาเชื่อมโยงกันเพื่อให้เรียนรู้ได้อย่างมีความหมายลดความซ้ำซ้อนเชิงเนื้อหาวิชาแนวคิดสำคัญที่ผู้สอนจะนำมาใช้เป็นเทคนิคในการจัดกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนได้นำข้อมูลหลากหลายที่เกิดจากการเรียนรู้ไปสัมพันธ์เชื่อมโยงก็คือแนวคิดเกี่ยวกับ“ การบูรณาการ” เหตุที่ต้องจัดให้มีการบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนคือในชีวิตของคนเรามีเรื่องราวต่าง ๆ ที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกันไม่ได้แยกออกจากกันเป็นเรื่องๆเมื่อมีการบูรณาการเข้ากับชีวิตจริงโดยการเรียนรู้ในสิ่งที่ใกล้ตัวแล้วขยายกว้างออกไปผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นและเรียนรู้ได้อย่างมีความหมายเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ความคิดความสามารถและทักษะที่หลากหลาย

การเรียนรู้ที่แท้จริง คือผู้เรียนต้องมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนรู้มาไปใช้ในการดำเนินชีวิต สิ่งที่เรียนรู้กับชีวิตจริงจึงต้องเป็นเรื่องเดียวกัน ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ได้โดยสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนต้องแก้ปัญหาและนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้หรือแสดงความรู้ที่ออกมาในลักษณะ

ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความสามารถในลักษณะต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความสามารถเฉพาะที่ผู้เรียนแต่ละคนมีแตกต่างกัน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้

การบูรณาการการเรียนการสอนในชั้นเรียนจึงเป็นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้เรียนรู้ โดยพยายามจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลสื่อและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และผู้เรียนมีโอกาสนำความไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นได้โดยผู้สอนจะมีวิธีการหรือเทคนิคที่จะทำให้เกิดเหตุการณ์นั้นๆโดยการให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

๑๑. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

- ๑๑.๑ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ร้อยละ ๘๐ มีจิตสำนึกในการออมเงินเป็นประจำทุกวัน
- ๑๑.๒ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ร้อยละ ๘๐ มีทักษะในการใช้จ่ายเงินอย่างถูกวิธีและมีใ้ยยามที่จำเป็น
- ๑๑.๓ ผู้เกี่ยวข้องร้อยละ ๙๕ มีความพึงพอใจในระดับมากขึ้นไป

๑๒. บทเรียนที่ได้รับ

- ๑๒.๑ นักเรียนเกิดทักษะในกระบวนการทำงานตามหลัก PDCA
- ๑๒.๒ นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้การแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง
- ๑๒.๓ นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ที่ได้จากการทำงานและการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น
- ๑๒.๔ นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการบูรณาการแบบสหวิทยาการ
- ๑๒.๕ นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของการประหยัดอดออม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๑๒.๖ ควรส่งเสริมให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- ๑๒.๗ ควรมีการพัฒนาในรูปแบบของกิจกรรมที่ส่งเสริมการออมให้มีความหลากหลายมากขึ้น
- ๑๒.๘ ควรเพิ่มกลุ่มเป้าหมายให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยการประชาสัมพันธ์โครงการให้กับนักเรียนที่สนใจ

๑๓. เงื่อนไขความสำเร็จ

- ๑๓.๑ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการเรียนรู้ผ่านโครงการ มีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างอิสระ
- ๑๓.๒ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ รู้จักวางแผนในการใช้จ่ายเงิน และมีวินัยในการใช้จ่ายเงิน
- ๑๓.๓ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ตระหนักถึงการออม และใช้เงินอย่างถูกวิธี
- ๑๓.๔ ปลุกฝังให้นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๑ มีการแบ่งปัน ความมีน้ำใจ และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับคนอื่น ๆ ในสังคม

๑๔. ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการบูรณาการแบบสหวิทยาการ

ภาพกิจกรรมการปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง และรู้จักการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

